

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobců: a) **B. O. A.**, státní příslušnost Irák
b) **nezletilý B. M.**, státní příslušnost Irák
c) **B.A.**, státní příslušnost Irák

všichni t. č. pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, Jezová
1501, 294 21 Bělá pod Bezdězem – Jezová

proti

žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje,
odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
sídlem Beskydská 2061, 738 19 Frýdek - Místek**

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 9. 2022, č. j. KRPT-227161-16/ČJ-2022-070022, a rozhodnutí ze dne 22. 9. 2022, č. j. KRPT-227160-17/ČJ-2022-070022,

takto:

- I. Věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 18 A 25/2022 a sp. zn. 18 A 26/2022 se spojují ke společnému projednání, přičemž nadále budou vedeny pod sp. zn. 18 A 26/2022.

- II. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 22. 9. 2022, č. j. KRPT-227161-16/ČJ-2022-070022, se ruší.
- III. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 22. 9. 2022, č. j. KRPT-227160-17/ČJ-2022-070022, se ruší.
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. V předmětné věci jsou napadána rozhodnutí žalované o zajištění žalobkyně a), s níž byl do předmětného zařízení umístěn i nezletilý syn, žalobce b), jakož i o zajištění žalobce c), bratra žalobkyně a), resp. strýce nezletilého žalobce b) za účelem jejich předání dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepřacované znění), (dále jen „nařízení Dublin III“).
2. Konkrétně bylo napadenými rozhodnutími rozhodnuto o zajištění žalobců na dobu 30 dnů na základě aplikace § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3, 4 a 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) za účelem jejich předání dle nařízení Dublin III, neboť v řízení vyšlo najevo, že žalobci vstoupili na území České republiky dne 21. 9. 2022 neoprávněně, bez cestovních dokladů či pobytových oprávnění, přičemž požádali o mezinárodní ochranu v Bulharsku dne 14. 9. 2022.

II. Skutková zjištění vyplývající z obsahu správního spisu

3. Dne 21. 9. 2022 byli žalobci kontrolováni hlídkou cizinecké policie. Žalobci nebyli schopni se prokázat cestovními doklady či pobytovými oprávněními, a proto byli zajištěni dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, neboť byl dán důvod se domnívat, že do České republiky vstoupili neoprávněně.
4. S žalobci a) a c) byl dne 22. 9. 2022 sepsán protokol o podání vysvětlení za přítomnosti tlumočníka.
5. Uvedli, že pocházejí z Iráku, z města S., v zemi původu bydleli společně s rodiči. Do Evropy cestují společně se synem žalobkyně a), resp. synovcem žalobce c), jejich cílovou zemí bylo Německo. Žalobkyně a) má středoškolské vzdělání, žalobce c) vzdělání vysokoškolské. Jsou muslimského náboženského vyznání. Peníze na cestu dostali od

rodiny. Cestu popsal žalobce c) tak, že na základě cestovního dokladu vycestovali z Iráku do Turecka, kde pobývali asi 16 dnů, následně pokračovali přes Bulharsko do Maďarska, putovali pěšky a vlakem. V Maďarsku si zakoupili další jízdenku na vlak až do Německa, nicméně omylem vystoupili z vlaku již v České republice. Cestu absolvovali bez pomoci převaděčů. O pobyt na území České republiky nestojí. V průběhu cesty byli kontrolováni v Bulharsku, kde jim však měli toliko odebrat otisky prstů. Žalobkyně a) též vypověděla, že měli cestovat i auty a že měli na vlak nastoupit v Rakousku. V České republice nechtějí zůstat, hodlají dále pokračovat do Německa, kde mají příbuzné. Sociální, ekonomické či kulturní vazby v České republice nemají. Z vysvětlení dále vyplývá, že důvodem pro opuštění Iráku byly neshody s jinou (tureckou) rodinou do té míry, že pobyt v Iráku byl pro žalobce nebezpečný, žalobkyně a) dodala, že se obávala o budoucnost svého syna. Žalobkyně a) též sdělila, že fyzicky se cítí v pořádku, má ovšem psychické problémy, přičemž z Iráku odešla za špatných podmínek, které nechtěla dále rozvádět.

6. Ze spisu dále vyplývá, že žalobci mají pozitivní záznam v systému Eurodac, přičemž byla zjištěna shoda s ID kartami vyhotovenými v Bulharsku, kde měli žalobci dne 14. 9. 2022 požádat o mezinárodní ochranu.
7. Ve věci byla dne 22. 9. 2022 vydána napadená rozhodnutí s téměř totožným odůvodněním. Žalovaná konstatovala, že žalobci vstoupili do České republiky neoprávněně. Vzhledem k tomu, že bylo zjištěno, že žalobci podali žádost o mezinárodní ochranu v Bulharsku, je namístě aplikovat nařízení Dublin III. a cizince zajistit za účelem jejich předání do Bulharska. Žalovaná konstatovala, že žalobci na území České republiky vstoupili neoprávněně a pobývali zde bez platných cestovních dokladů či povolení. Správní orgán se zabýval překážkami předání žalobců a konstatoval, že nemají na území České republiky žádné trvale žijící příbuzné, nemají v úmyslu se zde usadit, jejich cílovou zemí je Německo. Dle správního orgánu nebrání ničeho předání žalobců do Bulharska, neboť nejsou známy žádné systémové nedostatky co do řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Bulharsku, které by dosahovalo rizika nelidského či ponižujícího zacházení. Bulharsko je členským státem Evropské unie, státní moc zde dodržuje lidská práva a je schopna zajistit dodržování lidských práv i ze strany nestátních subjektů. Bulharsko ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a je též považováno za bezpečnou zemi původu. Správní orgán dále uzavřel, že v případě žalobců nelze účinně uplatnit opatření za účelem vycestování dle ustanovení § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců, neboť žalobci nemají v České republice adresu, majetek, oprávnění k pobytu, nemají žádné finanční prostředky na složení finanční záruky či na ubytování. Není předpoklad, že by se zdržovali na předem určeném místě, hlásili se policii a s orgány policie spolupracovali. Tato zvláštní opatření by tak byla neúčelná. Žalovaná dále vyslovila, že zajištěním žalobců a) a c) nedojde k porušení jejich práv a rodinný či soukromý život a zajištění není nepřiměřené okolnostem případu. Doba zajištění byla stanovena v délce 30 dnů, přičemž dle odůvodnění napadeného rozhodnutí vychází ze lhůt stanovených nařízením Dublin III, jakož i z kvalifikovaného odhadu žalované podloženého potřebnou dobou k realizaci předání cizinců v předešlých případech.
8. Po vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně a) společně s nezletilým žalobcem b) eskortována a umístěna do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová (dále jen „ZZC Bělá – Jezová“) dne 23. 9. 2022, žalobce c) do Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty.

Shodu s prvopisem potvrzuje M.R.

9. Ve správních spisech dále figuruje žádost žalobců o přemístění žalobce c) do ZZC Bělá Jezová za účelem sloučení rodiny, z níž mimo jiné vyplývá, že žalobkyně a) obtížně komunikuje, ze situace je ve stresu. Žalobce b) pokládá žalobce c) za svého otce, neboť jeho otec, manžel žalobkyně a) zemřel. Ke dni podání žaloby již byli všichni žalobci umístění v ZZC Bělá - Jezová

III. Žaloba

10. Žalobou je nejprve v obecné rovině prostým odkazem na ustanovení § 3 a § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), dále na čl. 3 a čl. 37 písm. b) Úmluvy o právech dítěte, na čl. 3, 5 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a na § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců namítána pochybení žalované. Blíže žalobci uvádějí, že žalovaná v napadeném rozhodnutí nikterak nezohlednila skutečnost, že žalobce b) je nezletilou osobou ve věku 7 let, která je fakticky zajišťována společně se svou matkou. Absence zohlednění nejlepšího zájmu dítěte způsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Svá rozhodnutí žalovaná zatížila vadou nepřezkoumatelnosti, i pokud se nezabývala stavem bulharského azylového řízení z hlediska nejlepšího zájmu dítěte. Žalobci mají dále za to, že se žalovaná nedostatečně zabývala alternativami k zajištění, nijak přitom nezohlednila možnost umístění žalobců do pobytového střediska.
11. Na podporu svých tvrzení připomněli výkladové stanovisko Výboru OSN pro práva dítěte k Úmluvě OSN o právech dítěte, jakož i judikaturu Evropského soudu pro lidská práva k podmínkám zajištění dítěte doprovázeného rodinným příslušníkem.
12. Žalobci navrhli, aby krajský soud napadená rozhodnutí zrušil.

IV. Vyjádření žalované

13. Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 21. 10. 2022 poukázala na skutečnost, že žalobkyně a) spolu s žalobcem b) byli v zájmu nezletilého umístění do zařízení Bělá - Jezová, které je uzpůsobeno rodinám s dětmi, čímž měl být nejlepší zájem dítěte zohledněn. Dále se žalovaná vyjadřovala k užití zvláštních opatření v souzené věci. Též uvedla, že se dostatečně zabývala možností předání žalobců do Bulharska, přičemž vycházela z Informace Ministerstva vnitra České republiky, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 3. 8. 2020, která popisuje azylový systém v Bulharsku (dále jen „Informace OAMP“).
14. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby, přičemž má za to, že napadenými rozhodnutími nedošlo k porušení práv žalobců a zajištění nebylo nepřiměřené okolnostem případu.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Před samotným meritorním posouzením žalobních bodů krajský soud s ohledem na obsah žaloby rozhodl o spojení uvedených věcí ke společnému řízení v souladu s § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen

„s.ř.s.“), pročež kauzy spolu skutkově souvisejí. Věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 18 A 26/2022 [věc žalobkyně a) a nezletilého žalobce b)], a pod sp. zn. 18 A 25/2022 (věc žalobce c), tak budou nadále vedeny společně pod sp. zn. 18 A 26/2022.

16. O žalobě samotné pak krajský soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona s.ř.s. a § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců ve věci rozhodl bez jednání, neboť žalobci nařízení jednání nepožadovali a soud neshledal v posuzované věci nařízení jednání jako nezbytné. Soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované dle § 75 odst. 1 s. ř. s.
17. Krajský soud dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.
18. Podstatou věci je otázka zákonnosti zajištění žalobců za účelem jejich předání dle nařízení Dublin III. do Bulharska, neboť zde měli žalobci dle zjištění správního orgánu dne 14. 9. 2022 požádat o mezinárodní ochranu.
19. K zajištění žalobců přistoupila žalovaná poté, co byli žalobci zajištěni podle zákona o policii bez platného cestovního dokladu či pobytového oprávnění. Dospěla přitom k závěru, že jsou naplněny předpoklady uvedené v § 129 odst. 1 a odst. 3 a 4 zákona o pobytu cizinců, podle něhož nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle (...) přímo použitelného právního předpisu Evropské unie (...).
20. Žalovaná též uzavřela, že jsou naplněny předpoklady uvedené v § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, podle něhož policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo nesousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.
21. Odstavec sedmý ustanovení § 129 zákona o pobytu cizinců pak doplňuje, že policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy předání nebo průvozu cizince. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy předání nebo průvozu, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem předání nebo průvozu je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení.
22. Co se týče zvláštních opatření za účelem vycestování, jejichž účelné uplatnění musí být zkoumáno před samotným zajištěním, tyto jsou specifikovány v § 123b a 123c zákona o pobytu cizinců a jedná se o a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu,

zdržovat se tam (...); b) finanční záruku; c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií (...).

23. Rovněž dle § 123b odst. 5 zákona o pobytu cizinců platí, že policie zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží, jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu nebo o cizince, u nějž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu.
24. Aplikovaná právní úprava vychází z čl. 28 nařízení Dublin III. Požádal-li cizinec v jiném členském státě o mezinárodní ochranu a vstoupil-li nebo pobýval-li na území České republiky neoprávněně, zajistí jej policie na dobu nezbytně nutnou za účelem jeho předání, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku a pokud zvláštní opatření za účelem jeho vycestování nelze účinně uplatnit – v tomto případě je rozhodnutí o zajištění prvním úkonem v řízení, viz § 129 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců.
25. Žalovaná vyšla v souzené věci ze zjištění ze systému Eurodac, z nichž vyplynulo, že žalobkyně a) a žalobce c) požádali dne 14. 9. 2022 v Bulharsku o mezinárodní ochranu.
26. V předmětné věci soud nemá relevantní důvod pochybovat o tom, že žalobci vstoupili na území České republiky neoprávněně. Sami popsali způsob svého přicestování a sdělili, že úmyslně nedisponují vůbec žádnými doklady. Z jejich výpovědí je též patrné, že jim byly odebrány otisky prstů po zajištění v Bulharsku a že zde nějaké listiny podepisovali.
27. Krajský soud ovšem musí přisvědčit žalobcům, že žalovaná v napadených rozhodnutích o zajištění zcela opomněla zohlednit skutečnost, že společně s žalobkyní a), jakož i žalobcem c), dochází k „faktickému zajištění“ i nezletilého žalobce b), byť v jeho věci není vydáno rozhodnutí o jeho zajištění.
28. Problematikou zbavení osobní svobody nezletilých cizinců, kteří nebyli formálně zajištěni, ale toliko umístěni do zařízení pro zajištění cizinců se svým (zajištěným) zákonným zástupcem podle § 140 zákona o pobytu cizinců, se zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 10. 5. 2017, sp. zn. III. ÚS 3289/14. Vyslovil, že ačkoliv byl rozhodnutím správního orgánu výslovně zajištěn pouze zákonný zástupce, mělo toto rozhodnutí stejné účinky i na jeho nezletilé děti, neboť v jeho důsledku došlo k jejich umístění do zařízení pro zajištění cizinců. Jestliže správní orgán neshledal k zajištění rodiče nezletilých dětí žádnou alternativu, neměl tento rodič ve vztahu k pobytovému režimu svých dětí právo volby a nezletilí stěžovatelé byli nuceni sdílet stejný režim jako jejich zajištěný rodič. Došlo tím tedy *de facto* ke zbavení osobní svobody nezletilých dětí. Navazující judikatura Nejvyššího správního soudu nález Ústavního soudu plně reflektovala (viz např. rozsudky ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018 - 60, ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Azs 167/2018 - 72, ze dne 30. 5. 2019, č. j. 1 Azs 104/2018 - 67, či ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 112/2018 - 83).
29. Pobytový osud žalobce b) byl tedy zásadně determinován tím, jak žalovaná naloží s žalobkyní a). Obdobně soud uvažuje i o žalobci c), blízkém rodinném příslušníkovi žalobců a) a b). Žalobci totiž usilovali o to, aby nebyli rozděleni s ohledem na jejich společný osud a rodinnou vazbu.

30. V napadených rozhodnutích nicméně žalovaná věk žalobce b) téměř ignorovala a ve svých úvahách nikterak věk žalobce b), který je na cestě doprovázen matkou a strýcem nezohlednila. Jednalo se přitom o skutečnost, která byla žalované od samého počátku známá, tuto skutečnost žalovaná nijak nerozporovala a o nezletilosti žalobce b) nebylo pochyb.
31. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 166/2020-54, se přitom „nejedná o pouhou formalitu, kterou by bylo možno tolerovat, jak by se mohlo na první pohled zdát. Věk zajišťovaných cizinců je důležitým faktorem, který současně žalovanou co do možnosti jejich zajištění v některých případech výrazně limituje“.
32. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 166/2020-54, platí, že „přestože nezletilý cizinec „putuje“ po státech Evropské unie s doprovodem, stále se jedná o nezletilého (dítě), u něhož je při jakékoli činnosti, která se ho týká, nutno jako přední hledisko vnímat právě jeho nejlepší zájem – viz čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. To platí tím spíše, jde-li o tak zásadní zásah do práv, jako je omezení (a v některých případech zajištění dokonce zbavení) osobní svobody“.
33. Jak již bylo uvedeno výše, krajský soud souhlasí s žalovanou, že žalobci vstoupili na území České republiky neoprávněně, od počátku vyjadřovali svůj úmysl cestovat do Německa, překračovali nelegálně hranice států v rámci Evropské unie. Z jednání žalobců byl zjevný jejich úmysl nesetrvat v České republice a pokračovat v cestě do Německa. V České republice nemají žádných společenských či sociálních vazeb, nemají dostatek finančních prostředků a užití zvláštních opatření za účelem vycestování by bylo neúčelné.
34. Krajský soud ovšem nemůže aprobovat postup žalované, která ve svém rozhodnutí doslova „vytěsnila“ fakt, že je žalobce b) nezletilým jedincem, doprovázeným zletilými žalobci a) a c).
35. Bylo povinností žalované, aby při rozhodování o zajištění žalobců a) a v) zohlednila, že takové rozhodnutí zasahuje rovněž do práv nezletilého žalobce b), tedy zhodnotila podmínky realizace zajištění ve vztahu k němu. Na zajištění dětí v imigračním kontextu jsou kladeny ještě přísnější požadavky než u zletilých osob s ohledem na vůdčí princip nejlepšího zájmu dítěte podle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Ta požaduje, aby ke zbavení osobní svobody bylo přistoupeno jako ke krajnímu opatření na nejkratší nutnou dobu. Přítomnost dětí v zařízení pro zajištění cizinců bude v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy jen tehdy, pokud vnitrostátní orgány prokáží, že k tomuto krajnímu řešení přistoupily až poté, co s ohledem na konkrétní individuální okolnosti případu ověřily, že jiné opatření, které méně zasahuje do osobní svobody, není možné přijmout (rozsudek ve věci A. B. a ostatní proti Francii, § 123; rozsudek ve věci R. K. a ostatní proti Francii, § 85, a rozsudek ve věci R. M. a ostatní proti Francii, § 86). Tento požadavek je obsažen i v čl. 11 přijímací směrnice, na který odkazuje čl. 28 odst. 4 nařízení Dublin III. Podle přijímací směrnice musí dále zajištění nezletilých osob trvat co nejkratší dobu a musí být vyvinuto veškeré úsilí o jejich propuštění a umístění do ubytovacího zařízení vhodného pro nezletilé osoby (viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3289/14).

36. Přestože zajištění nezletilých osob není vyloučeno, z povahy věci je podrženo přísnějším podmínkám než zajištění zletilých cizinců. Žalobce b) je dítětem ve smyslu mezinárodních standardů, které je Česká republika povinna dodržovat (přiměřeně srovnej také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018 - 60, č. 3876/2019 Sb. NSS). Zajištění takové osoby musí být poslední možností, která musí být časově omezená (přiměřeně srovnej rovněž rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci A. E. a A. A. proti Maltě, stížnost č. stížnost č. 25794/13 a 28151/13). Na dodržování přísnějších požadavků s ohledem na vůdčí princip nejlepšího zájmu dítěte podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte klade důraz rovněž Ústavní soud (viz např. nález ze dne 10. 5. 2017, sp. zn. III. ÚS 3289/14, N 72/85 SbNU 277).
37. Žalovaná proto byla povinna v napadených rozhodnutích zohlednit zájem nezletilého žalobce b), což nikterak neučinila, a proto své rozhodnutí zatížila vadou nepřezkoumatelnosti, přičemž na uvedeném nemůže ničeho změnit doplnění jejich úvah ve vyjádření k žalobě.
38. Krajský soud dále uvádí, že žalovaná byla povinna zabývat se samostatně i potencialitou předání s ohledem na nezletilost žalobce b), byť tento nebyl jejím rozhodnutím formálně zajištěn.
39. Jak již totiž bylo vysvětleno výše, v důsledku rozhodnutí žalované byl do detenčního centra umístěn rovněž nezletilý žalobce b), který tak sdílel stejný režim jako jeho zajištěná matka a strýc. Jelikož byl postupem žalované fakticky zbaven osobní svobody i nezletilý žalobce b), měla se žalovaná i v jeho případě v souladu s výše uvedeným z úřední povinnosti zabývat rovněž otázkou faktické a právní uskutečnitelnosti jeho předání do Bulharska, tj. i otázkou případných systémových nedostatků azylového řízení v Bulharsku, a to z hlediska postavení nezletilých osob, neboť o nezletilosti žalobce b) nepanovaly žádné pochybnosti.
40. Žalovaná měla zaměřit svou pozornost na aspekty bulharského cizineckého práva (azylového řízení), a to zejména na specifika řízení ve vztahu k nezletilým. Měla zkoumat především, jaké jsou podmínky přijetí nezletilých, jakým způsobem je v příslušném státě s nezletilými zacházeno, jaké jim je poskytováno ubytování, zda je vůbec zajištěna reálná možnost společného ubytování s jejich doprovodem a zda toto ubytování odpovídá potřebám nezletilých dětí a jejich rodin, případně zda s sebou podmínky v daném státě nenesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU, což je logicky potřeba vzhledem k nezletilému hodnotit citlivěji (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 166/2020-54).
41. Teprve na základě těchto informací měla žalovaná posoudit, zda je předání nezletilého žalobce b) a doprovázejících žalobců a) a c) alespoň potenciálně možné, a to s ohledem na individuální okolnosti případu. Žalovaná si nezajistila žádné zprávy o tom, jaké panují v Bulharsku podmínky v zařízeních pro cizince, namísto tohoto v rozhodnutích o zajištění žalobců a) a c) pouze v obecné rovině sdělila, že Bulharsko je členským státem EU dodržuje závazky z mezinárodních smluv o ochraně lidských práv. Takovýto způsob odůvodnění je ovšem nedostačující, přičemž nikterak nereagoval na alespoň v určité minimální přijatelné

míře na individuální okolnosti zajišťovaných cizinců, což nemůže zhojit ani odkaz na Informaci OAMP ohledně azylového řízení přítomný prvně až ve vyjádření žalované k žalobě.

42. Soudu je známa samotná povaha řízení o zajištění, které je z časového hlediska velmi krátké, neboť žalovaná o případném zajištění cizince musí rozhodnout do 48 hodin od prvotního omezení na svobodě, a v takové situaci nepochybně nelze po žalované spravedlivě žádat, aby otázku existence systémových nedostatků vyřešila zevrubně a detailně. Ve shodě s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srovnej například rozsudek ze dne 8. 1. 2021, č. j. 5 Azs 114/2018-63), ovšem dle krajského soudu mohla žalovaná zhodnotit minimálně skutečnosti, které jsou jí známy z úřední činnosti či vyplývající z rozhodovací praxe soudů, skutečnosti obecně známé (a případné okolnosti konkrétně zmíněné zajišťovaným cizincem). V souzené věci se tomu však nestalo. O nezletilosti žalobce b) žalovaná v napadených rozhodnutích doslova „mlčí“.
43. Případný závěr o nemožnosti realizace předání žalobce b) do Bulharska by však mohl mít s ohledem na úzkou rodinnou vazbu dalších žalobců dopad i na realizovatelnost jejich předání. Žalovaná však toto hodnocení neprovedla, čímž zatížila své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů.
44. Krajský soud tímto netvrdí, že by předávání cizinců do Bulharska nebylo obecně možné či vyloučené, nicméně s ohledem na Úmluvu o právech dítěte nelze připustit, aby žalovaná skutečnost o nezletilosti „fakticky“ zajišťovaného cizince v rozhodnutích zamlčela a nijak ji v tomto rozhodnutí nezohlednila. Obdobně se vyjádřil Nejvyšší správní soud již v rozsudcích ze dne 22. 4. 2020, č. j. 4 Azs 248/2019 – 65, či ze dne 16. 7. 2020, č. j. 2 Azs 230/2019 – 60, v nichž se stejně kriticky vyjádřil k tomu, že žalovaná při rozhodování o zajištění a o prodloužení zajištění cizinců za účelem předání nezohlednila nezletilost jednoho z nich.
45. Krajský soud shrnuje, že žalovaná byla povinna zabývat se samostatně potencialitou předání žalobců do Bulharska (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2022, č. j. 7 Azs 324/2021-55), v napadeném rozhodnutí však takovéto úvahy, resp. hodnocení absentují, čímž žalovaná zatížila svá rozhodnutí vadou nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů.
46. Vzhledem k tomu, že krajský soud shledal důvodnou již tyto námitky žalobců stran nepřezkoumatelnosti napadených rozhodnutí, nezabýval se již dalšími námitkami uplatněnými žalobou.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

47. Ve světle výše uvedeného krajský soud napadená rozhodnutí zrušil pro vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti důvodů rozhodnutí. Krajský soud současně nevyslovil, že se žalované věc vrací k dalšímu řízení vycházející z právního názoru vysloveného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012-34, č. 2757/2013 Sb. NSS.

48. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť v řízení úspěšným žalobcům žádné prokazatelné náklady nevznikly (ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 26. října 2022

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně